Hrisov de la voievodul Matei Basarab

22 martie 2025 (R.C.) Din istoria noastră 0

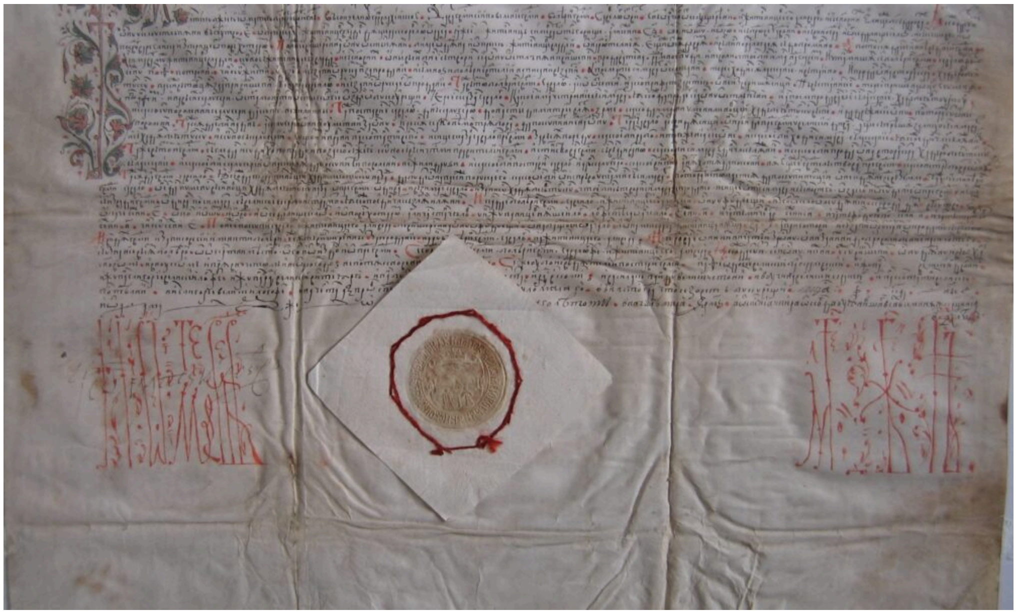

Colecția *Documente* a *Muzeului Municipiului București* este beneficiara unui număr consistent de acte domnești emise în răstimpul celor peste 20 de ani de conducere a Țării Românești de către Matei Basarab, care a primit hatișeriful de numire la 15/25 decembrie 1632, iar la 3/13 februarie 1633 a

EDITORIAL DE CORNEL NISTORESCU

Începutul statului polițienesc democratic

Sunt cel puțin cîteva informații care mă îngrozesc. Faptul că la o trecere […]

ACTUALITATE

Victorie importantă pentru Farul

12 aprilie 2025, 21:40 0

fost confirmat în domnie și petrecut în țară cu alai de investitură.

Matei Basarab a văzut lumina zilei la Brâncoveni (jud. Olt) în cursul anului 1580. A fost fiul marelui vornic Danciu din Brâncoveni, căzut în bătălia de la Şelimbăr (1599) şi înmormântat la Alba Iulia, şi al jupânesei Stanca din Brâncoveni. După bunicul patern aga Matei era descendent din familia marelui vornic Pârvu Craiovescu, soţul mamei lui Neagoe Basarab, voievodul Munteniei (1512-1521). A preluat numele de *Basarab*, pentru a-și justifica legitimitatea la tronul ţării. Înainte de a ajunge în scaunul voievodal, Matei Basarab a ocupat dregătoriile de postelnic (‹1593-1601› şi 1603-1605), paharnic (1608-1627), mare agă şi fost mare agă (1628-1630). A fost căsătorit cu Elina, fiica lui Radu Năsturel din Fierăşti mare logofăt şi a Despinei (Calea), posibil să fi fost fiica lui Radu Calomfirescu.

A avut o domnie plină de realizări în plan economic – prin încurajarea activităților generatoare de venituri; în plan militar – prin înfiinţarea unor noi corpuri de pedestraşi înzestraţi cu arme de foc; în domeniul justiţiei – prin tipărirea primelor legi *Pravila mică* (1640) şi *Îndreptarea legii* (1652); precum și în plan cultural şi religios, fiind considerat *„cel mai mare ctitor bicericesc al neamului nostru*” de istoricul Constantin C. Giurescu.

În primele zile ale lunii aprilie 1654, Matei Basarab, *„slab și ajungându-l adâncile bătrânețe*”, și-a încheiat viața pământeană, la vârsta de 74 de ani, în palatul Curții domneşti de la Târgoviște. Inițial, a fost înmormântat în Biserica Domnească din reşedinţa voievodală, pentru ca ulterior, rămășițele pământești să-i fie duse și adăpostite,

Nicușor Dan. „Dl Ciolacu se teme că va fi obligat să poarte fustă dacă ajung eu la Cotroceni”
12 aprilie 2025, 20:55 0

PF Daniel. Pelerinajul de Florii, o mărturisire a credinței în Hristos cel Răstignit și Înviat
12 aprilie 2025, 20:36 0

CS Dinamo București a câștigat Cupa României
12 aprilie 2025, 19:35 0

pentru veşnicie, sub o frumoasă piatră funerară în stil baroc, în ctitoria sa, Mănăstirea Arnota, aşa după cum el însuşi ceruse pe patul de suferinţă.

La 24 februarie 1638 (7146), voievodul Matei Basarab le-a întărit lui Sava logofăt de la Vistierie, fiul lui Oancea logofăt din Cuştereni (jud. Ilfov), soţiei lui, *„jitelniţei"* Alivera, şi fiilor lor *„câţi le-a dăruit Dumnezeu"* stăpânirea ocinei din satul Stâlpeni (jud. Ilfov). Era vorba despre *„partea jitelniţei"* Vlada, fiica lui Score logofăt din Rasa (jud. Ilfov), căsătorită cu Sima vătaf din Târgovişte, în suprafaţă de 260 de stânjeni din *„câmp şi din pădure şi din apă şi cu vaduri de moară şi vii şi din siliştea satului şi cu case şi de pretutindeni, oricât se va alege de peste tot hotarul"*, care era *„dedină şi de zestre a jitelniţei Vlada de la părinţii ei, încă mai dinainte vreme şi a tot fost pe seama ei cu bună pace"*.

Sima vătaf împreună cu soţia lui şi cu fiii lor au vândut ocina din Stâlpeni *„pentru multe greutăţi şi nevoi ce au avut pe capetele lor"* cu câte 9 potronici pe stânjen, suma totală fiind de 117 galbeni ughi. De asemenea, a fost redactat şi actul tranzacţiei în care au fost menţionaţi, în calitate de martori, mai mulţi boieri. După un timp, acelaşi Sima vătaf „s-*a ridicat şi a umblat cu înşelăciune şi în taină"*, înstrăinând pentru a doua oară această moşie lui Hadâr bei turcul, cu acelaşi preţ, însă fără ştirea lui Sava logofăt, fiind întocmit şi *„zapis de vânzare de la mâna lui"*. La rândul lui, şi Hadâr bei a vândut această ocină călugărilor de la Mănăstirea Sf. Gheorghe din Bucureşti. Însă, Sava logofăt aflând de acest fapt *„nu s-a lăsat, ci s-a ridicat"* şi a venit la părintele egumen al sfântului locaş, popa Antim, pe care l-a întrebat *„cum sunt mai volnici călugării să cumpere decât alţii"*. Totodată, Sava logofăt le-a solicitat monahilor, ca până în

La un pas să dea cu mașina peste Țiriac
12 aprilie 2025, 19:06 0

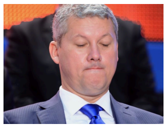
Începutul statului polițienesc democratic
12 aprilie 2025, 18:20 60

BEC a decis. USR nu poate face campanie pentru Nicușor Dan
12 aprilie 2025, 17:41 19

Șoșoacă s-a întâlnit cu Dragoș Sprînceană
12 aprilie 2025 6

ziua de prăznuire a Sf. Dimitrie din anul 7145 (1637), să *„lepede lui Hadâr bei turcul banii înapoi”*. La ziua stabilită călugării sfântului locaș *„s-au lepădat de ocină”*, afirmând că *„nu le trebuie să cumpere nicio ocină”*.

După acest moment, Sava logofăt s-a prezentat înaintea domnului, în marele Divan, unde s-a *„pârât de față”* cu Sima vătaf, Hadâr bei turcul și cu călugării de la Sf. Gheorghe, povestind *„pentru toate pe rând, cum a fost treaba și întocmirea acestei ocini și cum a umblat Sima vătaful cu înșelăciune, ca un om mincinos”*. În urma cercetării domnești, *„după dreptate și după legea lui Dumnezeu, împreună cu toți cinstiții dregători ai domniei”*, Matei Vodă a decis ca Hadâr bei să *„întoarcă”* banii, deoarece nu era permis ca turcii să cumpere *„ocini și dedine aici, în țară”*, în timp ce Sima a rămas de *„lege și de judecată dinaintea domniei”*, fiind chiar *„scos din Divan cu mare scârbă și rușine, ca pe un om rău și mincinos”*.

Cu același prilej, domnul muntean le-a întărit lui Sava logofăt și soției lui, Alivera, și stăpânirea a 200 de stânjeni din ocina de la Furduiești, aflați *„din sus de satul Leurdeni, lângă apa Dâmboviței, în județul Ilfov”*, respectiv câte 50 de stânjeni: din partea lui Stanciu, unchiul jupaniței Neacșa, soția lui Oancea logofăt; din partea lui Mircea armaș; a lui Furdui portar, precum și din partea lui Stan logofăt, pentru care au fost plătiți 10.000 de aspri. Spre dovadă au fost prezentate și actele de vânzare, *„cu martori”*, aflate la *„la mâna boierului domniei mele, Sava logofătul și a soției lui, Alivera”*, prin care aceste părți de ocină au fost înstrăinate *„de bunăvoia lor, fără nicio silă, cu știrea tuturor boierilor dimprejurul locului, din sus și din jos și dinaintea domniei”*. Astfel, că voievodul Țării Românești le-a dat *„boierului domniei mele, Sava logofătul și soției lui, Alivera, ca să le*

Sociolog. Ce tip de președinte vor românii
12 aprilie 2025 18

Anularea alegerilor. Delegația Congresului SUA vine la București
12 aprilie 2025 50

SONDAJ COTIDIANUL.RO

Credeți că este suspectă retragerea sprijinului politic al USR pentru Elena Lasconi?

✓ Da
907 voturi

Nu
261 vot

Voturi:
09 apr. 2025
Arhivă sondaje

ECONOMIE

fie această ocină şi stânjeni, care sunt mai sus-scrişi, ocină dedină şi de ohabă, fiilor şi nepoţilor şi strănepoţilor. Şi de nimeni neschimbat, după porunca domniei mele”.

În finalul actului, sunt menţionaţi membrii Sfatului domnesc, în calitate de martori – Theodosie (Corbeanu, Buzescu; din Cepturoaia) mare ban al Craiovei, Gligorie (Grigore din Poiana) mare logofăt, Radu (Cocorăscu; din Cocorăști și din Mănești) mare vistier, Buzinca (Dimitrie; din Rădulești) mare clucer, Preda (Brâncoveanu) mare spătar, Radu mare comis, Vasilache Paindur mare stolnic, Vucina (Voicina Sârbul) mare paharnic şi Costandin (Cantacuzino) mare postelnic. Ispravnic al actului a fost Gligorie (Grigore din Poiana) mare logofăt.

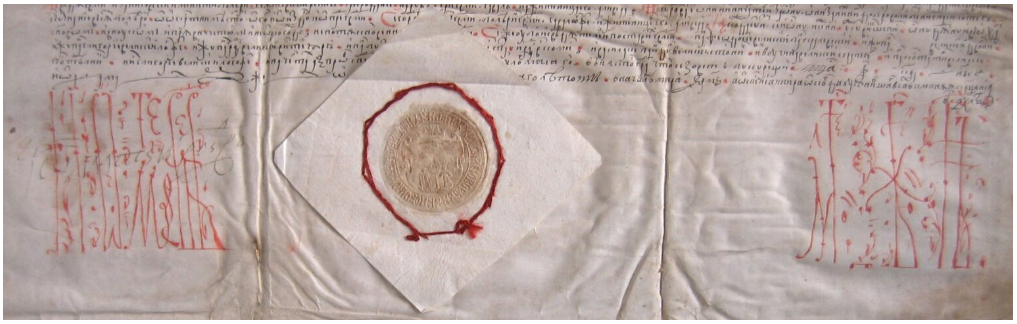

Monogramă și sigiliu

Actul a fost redactat, pe pergament, în limba slavonă, de Prov spudei cu „*învăţătura*” lui Dumitru logofăt cel mic, în „*cetatea de scaun care se cheamă Bucureşti, luna februarie 24 zile şi de la Adam până acum, trecerea anilor, de la Începutul Lumii 7146, iar de la Mântuirea Lumii de când s-a luminat toată frumuseţea lumii, în anul 1638*”.

Invocaţia simbolică („†”, „*Cruce-ajută*”) şi litera iniţială „*M*” sunt scrise cu chinovar şi ornate floral policrom. În interiorul textului, majusculele unor începuturi de fraze sunt scrise cu chinovar.

A crescut datoria externă totală a României

11 aprilie 2025 15

”În perioada ianuarie – februarie 2025, datoria externă totală a crescut cu… […]

Daniel Dăianu: Situație foarte, foarte grea pentru noi

10 aprilie 2025 23

Creștere economică sub așteptări în 2024

10 aprilie 2025 9

DECLARAȚIA DE LA BUCUREȘTI

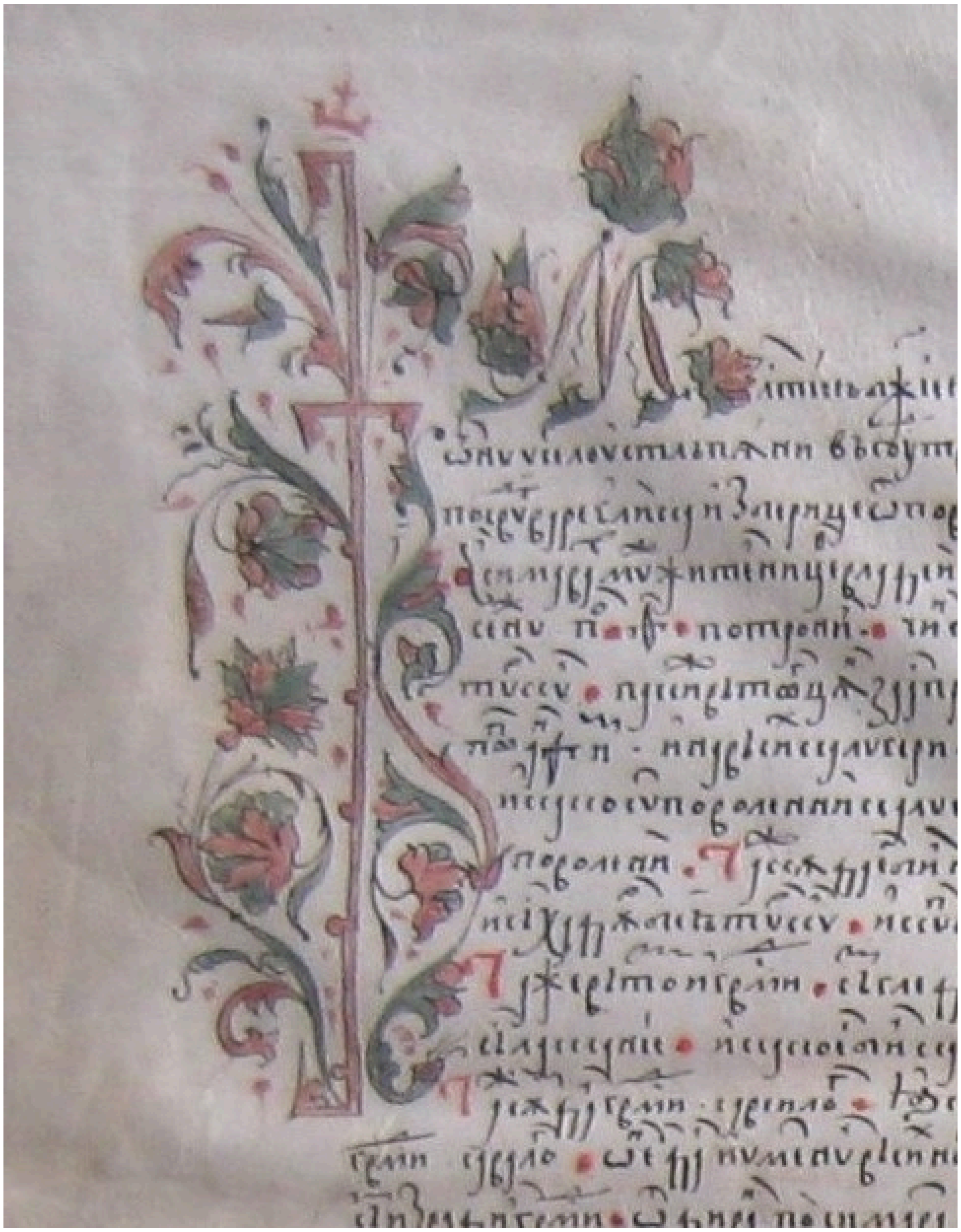

Invocatia simbolica si litera initiala

Monograma domnească este scrisă cu chinovar. Monograma domnească *„Io Matei voevod, din mila lui Dumnezeu domn”* este scrisă cu chinovar. Actul este autenficat cu semnătura autografă a domnului emitent, care se suprapune peste prima parte a monogramei domnești *„Io Matei voevod”*, și cu sigiliul mijlociu domnesc imprimat în ceară roșie, timbrat și cusut cu mătase roșie de suport.

Articol scris de dr. Grina-Mihaela Rafailă, Compartiment Istorie Modernă și Contemporană/ Secția Arheologie

Scrisoare către președintele Comisiei Europene, Ursula von Der Leyen

14 ianuarie 2022 81

Autorii prezentei Scrisori deschise se întreabă în ce măsură cel care, în calitate de responsabil de țară pentru realizarea PNRR, a beneficiat de toată baza de date, de toate detaliile […]

Declarația de la București

14 ianuarie 2022 96

Unirea românilor – proiect de țară

30 octombrie 2021 180

Sistematică și Istorie/ M.M.B.

Recomanda 2

HRISOV MATEI BASARAB

(R.C.) > 44688 Articole

Author

DIN ISTORIA NOASTRĂ

Înființarea Societății de asistență generală a israeliților din București

12 aprilie 2025 **(R.C.)**

Dr. Minovici constata că mulți dintre cerșetorii care împânzeau Bucureștiul erau israeliți, mulți fugiți din Rusia, […]

La „Cetatea Greavilor” din Gârbova auzi de „Romeo și Julieta” din Transilvania

30 martie 2025 **Dan Orghici**

La intrare în Cetate, înainte să urci în „Turnul Slăninilor”, stau drept dovadă câteva imagini realizate în… […]

Vasile Sion – „mâna dreaptă” a medicului Victor Babeș

29 martie 2025 **(R.C.)**

După cinci ani de stagiu petrecuți lângă Victor Babeș ajunge șeful „serviciului patologic”, pe care îl va conduce timp de patru ani. […]

ARTICOLE ASEMĂNĂTOARE

FOTOGRAFII CU CÂNTEC

La mitingul solidarității

2 martie 2025 9

Protestul antiguvern organizat de AUR s-a rostogolit și în imagini, […]

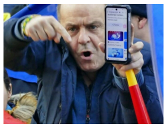

Protestatari în stradă

19 ianuarie 2025 21

Fiica lui Ciuvică s-a apucat de analize TV

28 noiembrie 2024 30

ANDOGRAFIA ZILEI

Razie de amploare în Prahova, acuzații de corupere sexuală a minorilor

4 decembrie 2024 Justiție

Peste 40 de polițiști din cadrul Inspectoratului Județean […]

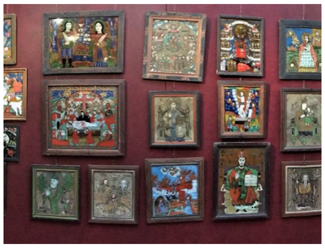

Salvatorul Bucureștiului/ Licitația unei Colecții de Icoane

13 aprilie 2020 Cultură

Icoana de colecție, alături de alte 150 de obiecte de artă sacră, inclusiv icoane rarisime din perioada lui Mihai Viteazul, Matei Basarab ori Constantin Brâncoveanu, pot fi vizionate […]

« ANTERIOR

Ciucu îl acuză pe Nicușor Dan. ”E plecat în campanie prin țară. Unde să-l găsesc?„

URMĂTOR »

Aliați din NATO se gândesc să renunțe la F-35

FII PRIMUL CARE COMENTEAZĂ

Lasă un răspuns

Adresa ta de email nu va fi publicată.

Comentează

ROMÂNIA CARE MERGE

Altă lume la Medicină Veterinară

17 martie 2025 5

Premieră în urologia românească: Operație de adenom prostatic fără spitalizare

21 februarie

Nume *

Email *

PUBLICĂ COMENTARIUL

Precizare:
Ziarul Cotidianul își propune să găzduiască informații și puncte de vedere diverse și contradictorii. Publicația roagă cititorii să evite atacurile la persoană, vulgaritățile, atitudinile extremiste, antisemite, rasiste sau discriminatorii. De asemenea, invită cititorii să comenteze subiectele articolelor sau să se exprime doar pe seama aspectelor importante din viața lor si a societății, folosind un limbaj îngrijit, într-un spațiu de o dimensiune rezonabilă. Am fi de-a dreptul bucuroși ca unii comentatori să semneze cu numele lor sau cu pseudonime decente. Pentru acuratețea spațiului afectat, redacția va modera comentariile, renunțînd la cele pe care le consideră nepotrivite.

2025 14

Paula Hriscu: „Muzica mea este respirați a sufletului meu!”

2 februarie 2025 22

UN FEL DE A FI

Eugen Uricaru: Buni, ospitalieri, cu capul plecat

de Eugen Uricaru în Actualitate 19

Multe săbii au mai lustruit șefii noștri cei mari până au ajuns mari! Nu credeți oare că ar cam trebui să se termine cu lustruitul [...]

©2025 Cotidianul.ro - Toate drepturile rezervate.

Powered by Hostico •